

STORTINGET

Innst. 278 L

(2018–2019)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 75 L (2018–2019)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Endringer i folketrygdloven, samordningsloven og enkelte andre lover (samleproposisjon)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Innledning

I proposisjonen fremmes forslag til endringer i følgende lover:

- Lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse.
- Lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv.
- Lov 21. desember 1956 nr. 1 om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn m.fl.
- Lov 28. juni 1957 nr. 12 om pensjonstrygd for fiskere.
- Lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser (samordningsloven).
- Lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere.
- Lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova).
- Lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven).
- Lov 15. januar 1999 nr. 1 om pensjonsordning for ledsagere i utenriktjenesten.
- Lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven).
- Lov 12. februar 2010 nr. 4 om pensjonsordning for oppdragstaker i statlig beredskaps- eller familiehem.

- Lov 19. februar 2010 nr. 5 om statstilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskottsloven).
- Lov 16. desember 2011 nr. 60 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer (stortings- og regjeringspensjonsloven).
- Lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven).

Lovforslagene består i stor grad av opprettinger, presiseringer og lovtekniske endringer.

Følgende lover har vært på høring:

- Forslag til endringer i samordningsloven.
- Forslag til endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover.
- Forslag til endringer i skatteforvaltningsloven.

Det vises til de ulike kapitlene i proposisjonen hvor høringsinnspillene er nærmere redegjort for.

Følgende lover har ikke vært på høring:

- Forslag til endringer lov om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn m.fl.
- Forslag til endringer folketrygdloven.
- Forslag til endringer lov om statstilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskottsloven).
- Forslag til endringer arbeidsmiljøloven.
- Forslag til endringer lov om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer (stortings- og regjeringspensjonsloven).
- Enkelte av forslagene til endring i lov om Statens pensjonskasse.
- Enkelte av forslagene til endring i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv.

- Enkelte av forslagene til endring i lov om pensjonsordning for sykepleiere.
- Enkelte av forslagene til endring i barneloven.

Årsaken til at de ikke ble sendt på høring, er at forslagene gjelder opprettinger og opphevelse av regelverk som ikke lenger skal anvendes, administrativ forenkling og klargjøring av gjeldende praksis eller at det er oppfølging av Stortingets budsjettvedtak.

Når det gjelder merknader til de enkelte bestemmelsene i lovforslaget, er dette nærmere redegjort for i proposisjonens kapittel 18.

1.2 Endringer i lov om Statens pensjonskasse

Forslagene i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse gjelder opphevelse av en bestemmelse som ikke er i bruk, opprettinger og lovtekniske endringer. Det vises til proposisjonens kapittel 3.

1.2.1 Opphevelse av særbestemmelse for regjeringsmedlemmer

I lov om Statens pensjonskasse § 7 er det en bestemmelse som gjelder regjeringsmedlemmer, som ikke er i bruk. Denne foreslås opphevet.

Ingen av høringsinstansene har hatt merknader til forslaget.

Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.2.2 Beregning av engangsbeløp ved dødsfall før uttak av alderspensjon

Etter lov om Statens pensjonskasse § 26 andre ledd ytes det et engangsbeløp til gjenlevende ektefelle dersom medlemmet dør før alderspensjonen blir utbetalt.

Beregningen av engangsbeløpet skal fortsatt være tiden frem til aldersgrensen, men det foreslås at det settes en begrensning til 67 år. Endringsforslaget følger av tilsvarende endring i beregningen av enke- og enkemannspensjon fra 1. januar 2015. Endring hadde sammenheng med at uførepensjon fra 1. januar 2015 blir avløst av alderspensjon senest ved 67 år, og at tjenestetid i beregningen av uførepensjon gis frem til aldersgrensen, men ikke ut over 67 år. Det foreslås også å gjøre bestemmelsen kjønnsnøytral.

Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har i liten grad økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.2.3 Oppretting av lovhenvisning

I lov om Statens pensjonskasse § 26 andre ledd vises det til lov om avtalefestet pensjon for offentlige tjenestemenn m.fl. Denne loven ble opphevet med virkning fra 1. januar 2011 og ble da avløst av lov om avtalefestet

pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse. Rett henvisning i § 26 andre ledd skal være til sistnevnte lov.

Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.2.4 Forskriftshjemmel i uførepensjonskapitlet

Reglene om uførepensjon fra offentlig tjenestepensjonsordning ble endret fra 1. januar 2015. Det ble da gitt en overgangsforordning, jf. forskrift 3. juli 2014 nr. 949 om overgangsregler for uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenestepensjonsordning som er innvilget med virkningstidspunkt før 1. januar 2015. Forskriften er gitt med hjemmel i endringsloven, jf. lov 7. mars 2014 nr. 5 om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (ny uførepensjonsordning) del V nr. 2.

Det foreslås at forskriftshjemmelen går frem av hver av de lovfestede offentlige tjenestepensjonslovene.

Endringen er av lovteknisk karakter, og det foreslås for Statens pensjonskasses del at det gis en hjemmel til å gi forskrift i lov om Statens pensjonskasse ny § 31 b.

Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig, og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser. Tilsvarende endring foreslås i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og lov om pensjonsordning for sykepleiere.

1.3 Endringer i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv.

To av forslagene som gjelder oppretting og lovteknisk endring i lov om Statens pensjonskasse, foreslås også i lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. Det foreslås at ansvaret for premiefastsettelse overføres fra departementet til styret. Det vises til proposisjonens kapittel 4.

1.3.1 Beregning av engangsbeløp ved dødsfall før uttak av alderspensjon

Etter lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. gis det et engangsbeløp til gjenlevende ektefelle dersom medlemmet dør før alderspensjonen blir utbetalt. Det foreslås en tilsvarende endring som i lov om Statens pensjonskasse at det settes en begrensning til 67 år, jf. proposisjonens kapittel 3.2. Det foreslås også å gjøre bestemmelsen kjønnsnøytral.

Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har i liten grad økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.3.2 Forskriftshjemmel i uførepensjonskapitlet

Det vises til proposisjonens kapittel 3.4, der det foreslås en hjemmel i lov om Statens pensjonskasse til å gi forskrift om beregning av midlertidig uførepensjon og uførepensjon når det er innvilget uførepensjon med virkningstidspunkt før 1. januar 2015. På samme måte

som i lov om Statens pensjonskasse er det hensiktsmessig at forskriften gis med hjemmel i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. Den nye forskriftshjemmelen foreslås i § 14 b.

Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.3.3 Overføring av ansvaret for premiefastsettelse til styret i pensjonsordningen

Etter lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 29 nr. 2 fastsetter departementet den årlige premien i prosent av pensjonsgrunnlaget. Det foreslås at myndigheten til å fastsette premie og til å fordele premien mellom arbeidsgiver og arbeidstaker overføres til styret i pensjonsordningen. Dagens innstillingsmyndighet for styret utgår. Dagens forskriftshjemmel i § 29 nr. 3 foreslås opprettholdt.

Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har ingen økonomiske konsekvenser. Forslaget er administrativt forenkende.

1.4 Lov om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn m.fl.

Lov 21. desember 1956 nr. 1 om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn m.fl. gjelder for de fleste av medlemmene i Statens pensjonskasse og gir bestemmelser om hvilke aldersgrenser som gjelder for stillingene.

I dag er det ikke lenger noen med stillinger med aldersgrensen 68 år, og det foreslås derfor at aldersgrensen på 68 år tas ut av lov om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn m.fl. § 2 andre ledd.

Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.5 Endring i lov om pensjonstrygd for fiskere

Pensjonstrygden for fiskere er en pliktig pensjonsordning for personer som er tatt opp på blad B i fiskermanntallet og gir pensjon i perioden fra 60 år til 67 år.

Det foreslås at myndigheten som Kongen i dag har til å gi forskrift, overføres til departementet. Formålet er å samle dagens bestemmelser i to forskrifter om administrasjonen av pensjonsordningen i én forskrift, samt forenkle regelverket.

Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.6 Endringer i samordningsloven

1.6.1 Innledning

Lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser ble vedtatt 6. juli 1957 og trådte i kraft 1. januar 1959. Den regulerer samordningen av en rekke ulike kombi-

nasjoner av pensjoner og trygder. I tillegg er det gitt mange forskrifter som supplerer samordningsloven, slik at regelverket etter hvert har blitt svært omfattende.

Det foreslås at innholdet i tre forskrifter tas inn i loven. Forslaget gjør at forskriftene kan oppheves. Øvrige endringer gjelder presiseringer og opprettinger.

1.6.2 Opphevelse av bestemmelse som gjelder overgangsordning for privat AFP etter AFP-tilskottsloven kapittel 4

Det foreslås at samordningsloven § 1 nr. 1 bokstav d andre punktum oppheves. Bakgrunnen er at ingen får denne ytelsen da reglene for privat AFP ble endret med virkning fra 2011, og overgangsordningen på fem år etter AFP-tilskottsloven kapittel 4, som innebærer en tidligpensjonsordning i perioden 62 til 67 år, er nå over.

Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.6.3 Helt eller delvis bortfall av ytelser fra folketrygden og personskadetrygdene i forbindelse med opphold i institusjon eller under straffegjennomføring

Det foreslås at det skal fremgå direkte av samordningsloven at tjenestepensjonen ikke skal øke som følge av redusert ytelse fra folketrygden eller personskadetrygden under opphold i institusjon, under straffegjennomføring eller som følge av at formuen er satt under forvaltning etter straffeprosessloven § 220. Det foreslås et nytt ledd i samordningsloven § 3 om at det i samordningsberegningen skal legges til grunn en ureduert ytelse fra folketrygden eller personskadetrygden i slike tilfeller. Dette er en stadfestelse av gjeldende rett.

Det vises til lovforslaget i samordningsloven § 3 siste ledd. § 3 i dag har fire ledd. Det er i en parallell lovproposisjon foreslått nye regler for alderspensjon for ansatte i offentlig sektor. Der foreslås det et nytt første ledd i § 3 om samordningslovens anvendelse på reglene om alderspensjon. Som følge av forslaget der blir bestemmelsen som foreslås i proposisjonen her, nytt sjette ledd.

Endringen foreslås å tre i kraft på samme tid som de nye reglene for ny alderspensjonsordning. Endringen har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.6.4 Reduksjon av samordningsfradraget for folketrygdens grunnpensjon

1.6.4.1 INNLEDNING

Ved samordning av tjenestepensjon med ytelser fra folketrygden skal samordningsfradraget i tjenestepensjonen for den del av ytelsen som relaterer seg til grunnpensjonen, maksimalt utgjøre tre fjerdedeler av folketrygdens grunnbeløp. Det samme legges til grunn for

samordning av uføreytelsene i folketrygden, uføretrygd og arbeidsavklaringspenger.

Tjenestetidsreduksjonen av samordningsfradraget fremgår av samordningsloven. Det er også andre forhold som skal føre til at samordningsfradraget for grunnpensjonen skal reduseres, herunder når tjenstepensjon er beregnet ut fra en deltidsstilling og pensjon fra folketrygden til gjenlevende ektefelle er redusert for arbeidsinntekt, jf. proposisjonens kapittel 7.4.2 og 7.4.3.

1.6.4.2 TJENESTEPENSJONEN ER BEREGNET UT FRA EN DELTIDSSILLING

Samordningsfradraget for folketrygdens grunnpensjon skal reduseres dersom tjenstepensjonen er beregnet ut fra en deltidsstilling, jf. forskrift 28. november 1979 nr. 4066 om samordningsfradrag for grunnpensjon fra folketrygden i tjenstepensjon for deltidsansatte m.v.

Reduksjonen av samordningsfradraget for deltid er et sentralt element i beregningen av samordningsfradraget, og dette bør fremgå av lovteksten. Det foreslås derfor å ta inn innholdet i forskriften i lovteksten.

Den alternative avkortningsfaktoren bør ikke videreføres siden den ikke lenger er i bruk. Endringen gjør at forskrift 28. november 1979 nr. 4066 om samordningsfradrag for grunnpensjon fra folketrygden i tjenstepensjon for deltidsansatte m.v. kan oppheves. Forslaget bidrar til forenkling av samordningsregelverket.

Det vises til lovforslaget, samordningsloven § 19 første og tredje ledd, § 20 andre og tredje ledd og § 22 nr. 1 første og andre ledd, § 22 nr. 2 første og andre ledd og § 23 nr. 2 første ledd. Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.6.4.3 PENSJON FRA FOLKETRYGDEN TIL GJENLEVENDE EKTEFELLE ER REDUSERT FOR ARBEIDSINNTÉKT

Samordningsloven § 22 nr. 2 første ledd gir regler om samordningsfradrag i tjenstepensjon og pensjon etter lov om yrkesskadetrygd for enke-/enkemannspensjon fra folketrygden.

Samordningsfradraget skal også reduseres i de tilfellene en tjenstepensjon eller pensjon fra yrkesskadetrygden blir samordnet med pensjon fra folketrygden til gjenlevende ektefelle som er redusert for arbeidsinntekt. Dette fremgår ikke av loven i dag, men i forskrift 19. mars 1993 nr. 215 om samordning av pensjon fra tjenstepensjonsordning med redusert enkepensjon (enkemannspensjon) fra folketrygden. Det foreslås derfor at innholdet i forskriften tas inn i samordningsloven § 22 nr. 2 første ledd.

De forslåtte endringene gjør at forskrift 19. mars 1993 nr. 215 om samordning av pensjon fra tjenstepensjonsordning med redusert enkepensjon (enkemannspensjon) fra folketrygden kan oppheves. End-

ringsforslaget innebærer derfor en regelverksforenkling.

I høringsrunden ble det påpekt at bestemmelsen i samordningsloven § 22 nr. 2 første ledd har en ufullstendighet som ikke fremgår av endringsforslaget, når det gjelder å klargjøre at samordningsfradraget også skal reduseres dersom det er en gradert alderspensjon som skal samordnes med en gjenlevendepensjon fra folketrygden. Lovforslaget er i tråd med anbefalingen.

I tillegg er det rettet opp en feilhenvisning i samordningsloven § 22 nr. 2 andre ledd.

Det vises til lovforslaget, samordningsloven § 22 nr. 2 første og andre ledd. Bestemmelsene har vært en kilde til usikkerhet hos tjenstepensjonsleverandørene og medført noe ulik praksis. Endringen vil kunne gi enkelte små økonomiske konsekvenser avhengig av hvilken praksis som tjenstepensjonsordningen har fulgt. Det legges til grunn at endret praksis bare skal få betydning for nye pensjonstilfeller. Gjennomføringen vil kunne ha enkelte administrative konsekvenser, både systemmessig og informasjonsmessig, og det foreslås derfor at endringen gjennomføres så raskt som mulig hvor også de administrative forholdene for pensjonsleverandørene inngår som en del av vurderingen.

1.6.5 Redusert samordningsfradrag for folketrygdens tilleggspensjon

Tjenstepensjonen samordnes med tilleggspensjon fra folketrygden ved at det etter hovedregelen gjøres fradrag for hele tilleggspensjonen. Det er imidlertid gitt en rekke begrensingsregler som innebærer at fradraget skal reduseres. Det foreslås derfor å lovfeste regler om redusert samordningsfradrag i bruttoberegnet alderspensjon fra tjenstepensjonsordning som følge av gradert uttak av tjenstepensjonen eller folketrygd ytelsen. Forslaget knytter seg til folketrygdens tilleggspensjon og ellers den delen av folketrygden som overstiger grunnpensjonen.

Bokstav a gjelder samordning av alderspensjon fra tjenstepensjonsordningen. Forslaget til nytt tredje ledd i bokstav a innebærer at samordningsfradraget skal settes ned forholdsmessig dersom tjenstepensjonen eller folketrygden er gradert. Det presiseres at dersom begge ytelsene er graderte, skal den laveste av gradene benyttes. Endringene er en lovfesting av innholdet i någjeldende forskrift 7. februar 1978 nr. 4094 om uførepensjon for mindre enn hel uførhet. Tjenstepensjon (samordningsforskrift 19).

Lovforslaget i samordningsloven § 23 nr. 1 innebærer ingen realitetsendring og medfører at forskriften kan oppheves.

Det vises til lovforslaget i samordningsloven § 23 nr. 1 første ledd bokstav a nytt tredje ledd. Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.6.6 Tillegg til tjenstepensjonen etter samordningsloven § 24 a nr. 5 – vekting av tillegget for overgangskullene 1954–1962

Det vises til endringslov 15. juni 2018 nr. 30, jf. Prop. 61 L (2017–2018) og Innst. 343 L (2017–2018), der det blant annet ble gitt bestemmelser om samordning av tjenstepensjon med alderspensjon fra folketrygden etter folketrygdloven kapittel 20.

For årskullene født i 1954–1962 utgjør de nye samordningsreglene en andel av pensjonsberegningen. Disse årskullene får alderspensjonen fra folketrygden beregnet dels med nye opptjeningsregler og dels med gamle regler, og de nye tjenstepensjonsreglene følger innfasingen av de nye opptjeningsreglene i folketrygden. Dette inkluderer også tillegget etter samordningsloven § 24 a nr. 5. Det foreslås derfor å presisere i samordningsloven § 24 b at tillegget etter samordningsloven § 24 a nr. 5 også skal være en andel av fullt tillegg for årskullene født i 1954–1962, på samme måte som samordningsfradragene. Det foreslås at presiseringen tas inn som nytt andre ledd i § 24 b, og at nåværende andre ledd blir nytt tredje ledd.

Det vises til lovforslaget, samordningsloven § 24 b. Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.6.7 Samordning med tillegg til alderspensjon fra folketrygden etter folketrygdloven § 19-14 femte ledd og § 20-18 femte ledd («minstenivåtillegg») – presisering av bestemmelsene

Bestemmelser om samordning av alderspensjon fra tjenstepensjonsordning med tillegg til alderspensjon fra folketrygden etter folketrygdloven § 19-14 femte ledd og § 20-18 femte ledd, omtalt som «minstenivåtillegg», følger av samordningsloven § 24 (samordning med alderspensjon fra folketrygden etter kapittel 19) og § 24 a (samordning med alderspensjon fra folketrygden etter kapittel 20).

Det foreslås at det både i samordningsloven § 24 nr. 1 første ledd og i § 24 a nr. 4 henvises til folketrygdlovens bestemmelser om alderspensjon til årskullene 1954–1962, det vil si henholdsvis § 19-15 andre ledd og § 20-19 andre ledd.

Det vises til lovforslaget, samordningsloven §§ 24 nr. 1 og 24 a nr. 4. Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.7 Endringer i lov om pensjonsordning for sykepleiere

1.7.1 Krav om medlemskap i folketrygden

I lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere foreslås det å lovfeste en forutsetning om sam-

tidig medlemskap i folketrygden for medlemmene. Tilsvarende bestemmelse gjelder i lov om Statens pensjonskasse og lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. Den nye bestemmelsen blir foreslått tatt inn som nytt fjerde ledd i sykepleierpensjonsloven § 1.

Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig, og har i liten grad økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.7.2 Forskriftshjemmel i uførepensjonskapitlet

Det foreslås en hjemmel i lov om Statens pensjonskasse og lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. til å gi forskrift om beregning av midlertidig uførepensjon og uførepensjon som er innvilget med virkningstidspunkt før 1. januar 2015. Det er hensiktsmessig at forskriften også kan gis med hjemmel i lov om pensjonsordning for sykepleiere. Den nye forskriftshjemmelen foreslås i § 18 a.

Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.8 Endring i barneloven – hjemmel for alternativ regulering av bidragsforskott

Barneloven § 73 gir regler om årlig indeksregulering av underholdsbidrag og er knyttet til endringene i konsumprisindeksen fra Statistisk sentralbyrå.

Ifølge § 73 andre ledd gjelder indeksreguleringen også for beløpet som er fastsatt etter lov 17. februar 1989 nr. 2 om bidragsforskott (forskotteringsloven) § 5 første ledd. I Prop. 1 S (2018–2019) ble det foreslått å underregulere enkelte tilskuddssatser med 0,4 prosentpoeng, herunder satsen for bidragsforskott. Dette ble vedtatt av Stortinget.

Etter loven reguleres underholdsbidrag og bidragsforskott på samme måte.

Ettersom bidragsforskott helt eller delvis erstatter underholdsbidrag når dette uteblir eller er forsinket, bør disse bidragene som hovedregel reguleres på samme måte.

For å gjennomføre vedtak om underregulering for budsjettåret 2019 er det nødvendig med en lovendring. Det foreslås på denne bakgrunn å inn ta en hjemmel for alternativ regulering i barneloven § 73 andre ledd.

1.9 Endringer i folketrygdloven

Endringene i folketrygdloven gjelder oppretting av feil, presiseringer og opphevelse av bestemmelse som ikke lenger er i bruk.

1.9.1 Dagpenger under arbeidsløshet – presiseringer i bestemmelsene om virkningstidspunkt, avspasering av ventetid mv.

1.9.1.1 KLARGJØRING AV VIRKNINGSTIDSPUNKTET FOR DAGPENGER OG TIDSPUNKTET FOR AVSPASERING AV VENTEDAGER

Folketrygdloven § 22-13 gir generelle regler om fremsetting av krav og om utbetaling, det vil si fra hvilket tidspunkt de ulike trygdeytelsene kan gis fra.

Etter gjeldende regler er bestemmelsene om virkningstidspunktet for dagpenger under arbeidsløshet regulert i folketrygdloven kapittel 4, mens tilsvarende regler for de øvrige folketrygdytelsene fremgår av § 22-13. Det foreslås å flytte bestemmelsen om at dagpenger tidligst kan gis fra det tidspunktet da kravet er satt frem til § 22-13, og at denne tas inn i et nytt femte ledd.

Det foreslås også at den gjeldende bestemmelsen om arbeidsavklaringspenger i nåværende fjerde ledd bokstav d flyttes til det nye femte leddet, og at gjeldende regel om unntak fra gjeldende sjettede ledd tas inn i det nye femte leddet.

Reglene om ventetid i § 4-9 er ment å være en form for egenandel for personer som søker om dagpenger. Gjeldende § 4-9 siste punktum har vist seg å ikke være tilstrekkelig klar på hvilket tidspunkt ventedagene skal kunne avspaseres fra. Det foreslås derfor at det tas inn en presisering om at ventetiden tidligst kan starte å løpe fra det tidspunktet medlemmet er innvilget dagpenger. Presiseringen vil innebære en innstramming av den nåværende praktiseringen av bestemmelsen.

Endringene i §§ 4-9 og 22-13 tydeliggjør gjeldende regler om at dagpenger ikke kan ytes fra et tidligere tidspunkt enn søknadstidspunktet, og at ventetiden tidligst kan starte å løpe fra det tidspunktet medlemmet er innvilget dagpenger. Endringen antas derfor å ha minimal økonomisk og administrativ betydning.

Det vises til lovforslaget i folketrygdloven §§ 4-9 og 22-13.

1.9.1.2 KLARGJØRING AV VIRKNINGSTIDSPUNKTET VED GJENOPPTAK

Folketrygdloven § 4-16 gir regler om når en løpende stønadperiode kan gjenopptas uten ny prøving av minstekravet, ny fastsetting av dagpengegrunnlaget og avspasering av ny ventetid.

For å harmonisere bestemmelsen om søknadstidspunktet for ny søknad og gjenopptak foreslås det at det blir tatt inn en presisering i første ledd om at tidspunktet for gjenopptak er det tidspunktet medlemmet kontakter Arbeids- og velferdsetaten og krever å få saken gjenopptatt.

Det foreslås videre at nåværende tredje punktum tas ut av bestemmelsen som følge av at det ikke lenger

vil være relevant å vente med reberegningen til det etterfølgende årsskiftet når opptjeningsperioden for beregningsgrunnlaget i § 4-11 blir endret fra 1. juli 2019.

Det vises til lovforslaget i folketrygdloven § 4-16.

1.9.2 Rett til å benytte egenmelding i arbeidsgiverperioden

Arbeidstakere kan for en begrenset periode selv melde fra til arbeidsgiver om arbeidsuførhet på grunn av sykdom eller skade (egenmelding), uten å måtte legge frem legeerklæring, se folketrygdloven § 8-23.

Den nye «Intensjonsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv» (IA-avtalen) som gjelder fra 1. januar 2019, omfatter hele det norske arbeidslivet og gjelder ikke bare for IA-virksomheter slik forrige IA-avtale gjorde. Det er ikke avtalt en utvidet rett til egenmelding i den nye avtalen.

Ved inngåelse av den nye IA-avtalen er det behov for å klargjøre regelverket, slik at det kommer tydelig frem at arbeidsgiver kan gi arbeidstaker utvidet rett til å bruke egenmelding innenfor arbeidsgiverperioden. Det foreslås at dette presiseres i folketrygdloven, og at det i loven innføres en plikt for arbeidsgiver til å drøfte utvidet rett til egenmelding med de tillitsvalgte.

For å tydeliggjøre at det foreligger frihet til å gi utvidet rett til egenmelding i arbeidsgiverperioden, foreslås det at dette presiseres i folketrygdloven § 8-24 fjerde ledd. Samtidig foreslås det at det tas inn en plikt for arbeidsgiver til å drøfte utvidet rett til egenmelding med de tillitsvalgte. Forslaget er delvis en presisering av gjeldende rett, og det har vært fremforhandlet av partene i ny IA-avtale som gjelder fra 1. januar 2019.

Det foreslås at endringen trer i kraft så raskt som mulig. Forslaget vil ikke ha økonomiske og administrative konsekvenser.

Det vises til lovforslaget i folketrygdloven § 8-24.

1.9.3 Yrkesskadedekning ved pålegg om å utføre arbeidsoppgaver etter sosialtjenesteloven

I henhold til sosialtjenesteloven § 20 kan det settes vilkår for tildeling av økonomisk stønad, herunder at mottakeren i stønadsperioden skal utføre passende arbeidsoppgaver i bostedskommunen. Ved lov 20. desember 2016 nr. 105 fikk sosialtjenesteloven tilføyd § 20 a, som innebærer en tilsvarende plikt for kommunen til å stille vilkår om aktivitet for tildeling av økonomisk stønad som i 2015 ble vedtatt ved endring av § 20, men slik atplikten bare gjelder overfor stønads-mottakere under 30 år. Endringen ble satt i kraft fra 1. januar 2017.

Ved en inkurie ble ikke folketrygdloven § 13-11 andre ledd endret da sosialtjenesteloven fikk tilføyd § 20 a. Det foreslås derfor å endre folketrygdloven § 13-11 andre ledd, slik at medlemmer som er pålagt å utføre arbeidsoppgaver, er yrkesskadedekket under slikt arbeid,

enten arbeidsoppgavene er pålagt etter sosialtjenesteloven § 20 eller § 20 a.

Endringen innebærer en oppretting av en feil og skulle vært gjennomført i forbindelse med endring i sosialtjenesteloven ved lov 20. desember 2016 nr. 105. Forslaget vil ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning. Det foreslås at endringen trer i kraft straks og gis virkning fra 1. januar 2017, det vil si fra samme tidspunkt som sosialtjenesteloven § 20 a trådte i kraft.

Det vises til lovforslaget i folketrygdloven § 13-11 andre ledd.

1.9.4 Oppretting av bestemmelser om barnepensjon

§ 18-2 i folketrygdloven har bestemmelser om forutgående medlemskap for rett til barnepensjon. Et av vilkårene for å kunne ha rett til barnepensjon er i dag at den avdøde faren eller moren mottok pensjon fra folketrygden de siste tre årene frem til dødsfallet.

Det er i dag ulike vilkår knyttet til krav om forutgående medlemskap for rett til henholdsvis gjenlevendepensjon og barnepensjon. Denne ulikheten er utilsiktet, og det foreslås å rette opp i dette. Forskjellen oppsto da uføretrygd ble innført som begrep fra 1. januar 2015 i forbindelse med uførereformen.

Den foreslåtte endringen i første ledd bokstav b innebærer at uføretrygd likestilles med pensjon fra folketrygden med hensyn til å oppfylle dette kravet, i tråd med den tilsvarende bestemmelsen i § 17-3 første ledd bokstav b om forutgående medlemskap for rett til pensjon eller overgangsstønad til gjenlevende ektefelle.

I folketrygdloven § 18-5 siste ledd er det i dag en feilhenvisning til barneloven. I bestemmelsen vises det til barneloven § 36. Riktig henvisning skal være barneloven § 38. Det foreslås at feilhenvisningen i § 18-5 siste ledd blir rettet opp.

Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

Det vises til lovforslaget, lov om folketrygd § 18-2 første ledd og § 18-5 sjuende ledd.

1.10 Endring i lov om pensjonsordning for ledsagere i utenriktjenesten

I lov om pensjonsordning for ledsagere i utenriktjenesten blir det foreslått at lovens bestemmelse om virkekrets blir oppdatert. Formålet er å bringe bestemmelsen i samsvar med definisjonen av utenriktjenestemann i lov 13. februar 2015 nr. 9 om utenriktjenesten (utenriktjenesteloven) § 3.

Det er unødvendig å klargjøre i lov om pensjonsordning for ledsagere at tjenesten må ha skjedd i utlandet, jf. § 1 første og andre punktum, uttrykket regulativlønne tjenestemenn, jf. § 1 tredje punktum, er et foreldet

begrep, og § 1 tredje punktum er utdatert på punktet som knytter seg til NORAD.

Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.11 Endring i arbeidsmiljøloven

Ved lov 22. juni 2018 nr. 46 om endringer i arbeidsmiljøloven (fast og midlertidig ansettelse og innleie fra bemanningsforetak) ble det blant annet gjort endringer i § 14-9, som også innebar at leddene i bestemmelsen ble forskjøvet.

I Prop. 12 L (2018–2019) ble det ved en feil foreslått en endring i § 14-9 sjette ledd. Hensikten med endringen var kun å rette opp en tidligere feilhenvisning. Det ble imidlertid ikke sett hen til endringsloven av 22. juni 2018, hvor feilhenvisningen allerede var rettet opp og leddene var blitt forskjøvet. Forslaget ble vedtatt ved lov 22. desember 2018 nr. 98 og trådte i kraft 1. januar 2019.

Det foreslås å rette denne feilen, og at arbeidsmiljøloven § 14-9 sjette ledd andre punktum endres slik at bestemmelsen blir i overensstemmelse med endringsloven av 22. juni 2018.

1.12 Endring i lov om pensjonsordning for oppdragstaker i statlig beredskaps- eller familiehjem

§ 1 i lov om pensjonsordning for oppdragstaker i statlig beredskaps- eller familiehjem gir rammene for hvem som omfattes av pensjonsordningen. Dagens minstegrense i pensjonsordningen for oppdragstaker i statlig beredskaps- eller familiehjem ble opprinnelig satt ut fra daværende minstegrense i lov om Statens pensjonskasse. Med virkning fra 1. april 2016 ble minstegrensen for rett til medlemskap i Statens pensjonskasse redusert fra 14 timer per uke til 20 pst. stilling.

Det foreslås en tilsvarende endring av minstegrensen for rett til medlemskap i pensjonsordning for oppdragstaker i statlig beredskaps- eller familiehjem. Det foreslås derfor at minstegrensen reduseres fra 35 pst. til 20 pst. av godtgjørelsen for et heltidsoppdrag, jf. § 1 andre ledd.

Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har i liten grad økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.13 Endring i AFP-tilskottsloven

Det er ingen som lenger mottar avtalefestet pensjon i perioden 62–67 år etter lov om statstilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskottsloven) kapittel 4.

Det foreslås derfor at kapitlet oppheves. Ved at kapitlet oppheves, er det en rekke andre bestemmelser i

loven som må oppheves eller tilpasses slik at de ikke viser til reglene i kapittel 4.

Det vises til lovforslaget, lov om statstilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskottsloven). Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.14 Endring i stortings- og regjeringpensjonsloven

I lov om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer (stortings- og regjeringpensjonsloven) er det i § 3-5 oppgitt feil dato til den tidligere lov 12. juni 1981 nr. 61 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter.

Det foreslås her å rette opp dette. Det vises til § 3-5 i lovforslaget. Endringen foreslås å tre i kraft så raskt som mulig og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

1.15 Endring i skatteforvaltningsloven

Det vises til proposisjonens kapittel 16, der det er nærmere gjort greie for bakgrunn (AFP i offentlig sektor, Etteroppgjør av AFP og Forslag om automatisering av etteroppgjør av AFP), gjeldende rett og høringsforslaget og høringsuttalelsene.

Det foreslås endringer i skatteforvaltningsloven, jf. kapittel 16, som innebærer et unntak fra skattemyndighetenes taushetsplikt, slik at pensjonsleverandører som yter offentlig tjenestepensjon, gis tilgang til opplysninger om pensjongivende inntekt for personer som mottar AFP fra ordningen.

Formålet med lovforslaget er å legge til rette for å automatisere etteroppgjør av AFP. Endringen i lovforslaget vil føre til mer effektivt og riktig etteroppgjør av AFP.

Forslaget innebærer ikke at pensjonsinnretningene skal få tilgang til personopplysninger som de ikke har hatt tilgang til tidligere. Forslaget endrer bare måten pensjonsinnretningene får opplysningene på: direkte fra skattemyndighetene i stedet for fra pensjonsmottakeren selv.

Det foreslås derfor at skatteforvaltningsloven § 3-6 andre ledd endres slik at pensjonsinnretning som har offentlig tjenestepensjon, gis tilgang til opplysninger om pensjongivende inntekt også for personer som mottar AFP fra offentlig sektor fra innretningene.

Det vises til lovforslaget, lov om skatteforvaltning § 3-6 andre ledd.

1.16 Ikrafttredelse. Økonomiske og administrative konsekvenser

1.16.1 Ikrafttredelse

Det foreslås at endringene trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. De fleste av endringene kan tre i kraft straks.

Det tas sikte på at endringen i folketrygdloven § 13-11 skal tre i kraft straks med virkning fra 1. januar 2017, og at endringen i folketrygdloven § 4-16 skal tre i kraft 1. juli 2019.

Endringen i samordningsloven § 3 skal tre i kraft samtidig med de nye reglene for ny alderspensjonsordning som fremmes i en parallell proposisjon fra Arbeids- og sosialdepartementet, jf. Prop. 87 L (2018–2019) Endringer i lov om Statens pensjonskasse, samordningsloven og enkelte andre lover (ny tjenestepensjon for ansatte i offentlig sektor). Dette skyldes at det i Prop. 87 L (2018–2019) også foreslås endring i samordningsloven § 3, og det er da behov for at endringene kan tre i kraft samtidig.

1.16.2 Økonomiske og administrative konsekvenser

De fleste av endringsforslagene er opprydding. Forslagene har små eller ingen økonomiske og administrative konsekvenser.

1.16.2.1 BARNELOVEN

Lovendringen har ingen provenyeffekt. Fremtidige innsparinger vil avhenge av Stortingets anvendelse av hjemmelen til alternativ regulering. Lovendringen legger imidlertid til rette for gjennomføringen av Stortingets vedtak for budsjettåret 2019, som er beregnet å ville gi en innsparing på om lag 0,8 mill. kroner. Lovendringen har ikke administrative konsekvenser.

Det vises til lovforslaget, barneloven § 73 andre ledd.

1.16.2.2 LOV OM PENSJONSORDNING FOR OPPDRAGSTAKER I STATLIG BEREDSKAPS- ELLER FAMILIEHJEM

Konsekvensene av forslaget om å redusere minstegrensen for rett til medlemskap i pensjonsordningen for oppdragstaker i statlig beredskaps- eller familiehjem til 20 pst. av godtgjørelsen for et heltidsoppdrag vil være små, fordi omfanget av oppdragstakere med deltidskontrakt er begrenset. Ut fra tallene for 2017 vil det være tre oppdragstakere som omfattes av endringen. Premiekostnaden for disse utgjør i dag 40 000 kroner i året.

1.16.2.3 LOV OM SKATTEFORVALTNING

1.16.2.3.1 Pensjonsleverandørene

En automatisering av etteroppgjøret for AFP vil være ressursbesparende og øke effektiviteten i saksbehandlingsprosessene. De administrative innsparingene er ikke tallfestet, men med erfaringene fra det automatiserte etteroppgjøret av uførepensjon antas det at en slik automatisering vil gi innsparinger.

1.16.2.3.2 Skatteetaten

Forslaget har ingen nevneverdige økonomiske og administrative konsekvenser for Skatteetaten. Pensjonsinnretningene kan benytte Skatteetatens ferdigut-

viklede tjeneste for distribusjon av opplysninger om pensjonsgivende inntekt.

1.16.2.3.3 *Den enkelte AFP-pensjonist – personvern mv.*

Ved at pensjonsinnretningene får automatisk tilgang til inntektsopplysninger direkte fra Skatteetaten legges det til rette for en langt mer effektiv og korrekt beregning av etteroppgjør av AFP. Det vil være en fordel for den enkelte AFP-pensjonist som vil bruke mindre tid på oppjøret og motta oppjøret raskere enn i dag.

Forslaget om å overføre opplysninger direkte fra Skatteetaten til pensjonsinnretningene er et inngrep i pensjonsmottakerens personvern da vedkommende ikke selv får bestemme over personopplysningene sine. Hensynet til et mer effektivt og riktig etteroppgjør er imidlertid så tungtveiende at det kan begrunne inngrepet. Det vil ikke bli utlevert personopplysninger som omfattes av personvernforordningen artikkel 9 (særskilte kategorier av personopplysninger).

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Arild Grande, Eigil Knutsen og Hadia Tajik, fra Høyre, Margret Hagerup, Heidi Nordby Lunde og Kristian Tønning Riise, fra Fremskrittspartiet, Helge André Njåstad og lederen Erlend Wiborg, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Sosialistisk Venstreparti, Solfrid Lerbrekk, fra Venstre, Terje Breivik, og fra Kristelig Folkeparti, Geir Sigbjørn Toskedal, viser til Prop. 75 L (2018–2019) Endringer i folketryktdloven, samordningsloven og enkelte andre lover (samleproposisjon), som ble lagt frem av regjeringen Solberg 5. april 2019.

Komiteen viser til at lovforslagene i stor grad består av opprettinger, presiseringer, lovtekniske endringer og opphevelse av bestemmelser som ikke lenger er i bruk.

Komiteen viser til at forslaget om endring i barneloven er nødvendig for å legge til rette for gjennomføringen av Stortingets vedtak for budsjettåret 2019.

Forslaget til endring i lov om pensjonsordning for oppdragstaker i statlig beredskaps- eller familiehjem innebærer at minstegrensen for rett til medlemskap i ordningen harmoniseres med minstegrensen på 20 pst. etter lov om Statens pensjonskasse.

Endringen i skatteforvaltningsloven innebærer et unntak fra skattemyndighetenes taushetsplikt, slik at pensjonsleverandører som yter offentlig tjenstepensjon, gis tilgang til opplysninger om pensjonsgivende inntekt for personer som mottar AFP fra ordningen.

Formålet med forslaget er å legge til rette for å automatisere etteroppgjør av AFP.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at etter lov om Statens pensjonskasse § 26 andre ledd og i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 9 tredje ledd ytes det et engangsbeløp til gjenlevende ektefelle dersom medlemmet dør før alderspensjonen blir utbetalt. Tiden som inngår i beregningen av engangsbeløpet, skal fortsatt være tiden frem til aldersgrensen, men det settes en begrensning til 67 år. Endringsforslaget er en følge av tilsvarende endring i beregningen av enke- og enkemannspensjon fra 1. januar 2015, der medregningen av tjenestetid i beregningen av enke- og enkemannspensjon gjelder frem til aldersgrensen, men ikke ut over 67 år. Sistnevnte endring hadde sammenheng med at uførepensjon fra 1. januar 2015 blir avløst av alderspensjon senest ved 67 år, og at tjenestetid i beregningen av uførepensjon gis frem til aldersgrensen, men ikke ut over 67 år.

Flertallet mener forslaget er en naturlig oppfølging av endringene som gjaldt etterlattepensjon og uførepensjon, der begge ytelsene beregnes for tid frem til 67 år. Da bør det samme også gjelde for månedsbeløpet som utbetales gjenlevende ektefelle når medlemmet dør før alderspensjon kommer til utbetaling.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til regjeringen Solbergs forslag til endring i lov om Statens pensjonskasse § 26 andre ledd og i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 9 tredje ledd. Disse medlemmer støtter ikke regjeringens forslag til kutt i engangsbeløpet (tilsvarende en måneds alderspensjon) til gjenværende ektefelle når et medlem av tjenstepensjonsordningene dør før vedkommendes alderspensjon har begynt å løpe. Kuttet foreslås gjennomført ved å redusere den opptjeningstiden som inngår i beregning av engangsbeløpet, fra dagens aldersgrense på 70 år, til en grense på 67 år. Disse medlemmer viser til Granavolden-plattformen, der Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti står sammen om følgende formulering:

«Øke den alminnelige aldersgrensen i staten til 72 år, slik den er i arbeidsmiljøloven.»

Disse medlemmer savner på denne bakgrunn logikken i et forslag om å redusere opptjeningstiden ved dødsfall fra 70 til 67 år.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til forslag om endring av beregning av engangsbeløp ved dødsfall før uttak av alderspensjon i lov om Statens pensjons-

kasse og i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. Disse medlemmer viser videre til at LO Stat, LO Kommune, Unio og Akademikerne i en felles uttalelse går mot forslaget. Disse medlemmer viser til at organisasjonene argumenterer med at aldersgrensen foreslås hevet ytterligere, og at det dermed er mer naturlig at denne grensen holdes fast på 70 år, eventuelt at den heves i takt med eventuelle hevinger i arbeidsmiljøloven og lov om aldersgrenser i staten. Disse medlemmer viser videre til at dette forslaget, ifølge høringsinstansene, vil kunne innebære til dels betydelig lavere utbetaling for den enkelte. Disse medlemmer er enig i dette og går derfor imot forslaget.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse gjøres følgende endring:

§ 26 andre ledd skal lyde:

Dersom et medlem dør uten at *alderspensjonen* er begynt å løpe etter reglene i foregående ledd, og *medlemmet* ved dødsfallet heller ikke oppebar midlertidig uførepensjon eller uførepensjon, skal det, dersom *medlemmet* etterlater seg ektefelle, utbetales et beløp svarende til en måneds alderspensjon regnet som om *medlemmet* med uforandret grunnlag hadde stått i tjenesten til aldersgrensen, *men ikke ut over 70 år*. Det samme gjelder mottaker av pensjon etter lov 25. juni 2010 nr. 28 om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse.»

«I lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. gjøres følgende endring:

§ 9 tredje ledd første punktum skal lyde:

Dersom et medlem dør uten å være pensjonert, skal eventuell gjenlevende ektefelle utbetales et beløp svarende til en måneds alderspensjon beregnet som om *medlemmet* med uforandret grunnlag hadde stått i tjenesten til aldersgrensen, *men ikke ut over 70 år*.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2019 og Innst. 15 S (2018–2019), der Senterpartiet gikk imot regjeringens forslag til underregulering av diverse tilskudd. Senterpartiets budsjettforslag for 2019 sikret prisjustering av en rekke tilskuddssatser, blant annet bidragsforskott, som regjeringen nok en gang foreslo å kutte.

Dette medlem vil på denne bakgrunn gå imot lovforslaget om å innta en hjemmel for alternativ regulering i barneloven § 73 andre ledd. Dette medlem vil derfor votere imot forslag VII.

Dette medlem viser videre til regjeringens lovforslag om endringer i samordningsloven. Dette

medlem viser til Stortingets behandling av Representantforslag 46 L (2018–2019), jf. Innst. 187 L (2018–2019), om å endre samordningsloven § 24 nr. 1 tredje ledd. Formålet med lovforslaget fra Senterpartiet var å sikre at personer født i årskullene 1944–1953 ikke skal tape opparbeidet tjenestepensjon dersom de arbeider etter fylte 67 år. Lovforslaget fikk støtte fra samtlige arbeidstakerorganisasjoner i tillegg til Pensjonistforbundet og Landsforbundet for offentlige pensjonister. Lovforslaget harmonerte med hva KLP selv foreslo i 2009. Videre støttet også Pensjonskassen for helseforetakene i hovedstadsområdet (PKH) lovforslaget. Dette medlem viser til at arbeids- og sosialkomiteen for tiden behandler Prop. 87 L (2018–2019) Endringer i lov om Statens pensjonskasse, samordningsloven og enkelte andre lover (ny tjenestepensjon for ansatte i offentlig sektor). Dette medlem vil i den forbindelse følge opp denne viktige saken.

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse gjøres følgende endring:

§ 26 andre ledd skal lyde:

Dersom et medlem dør uten at *alderspensjonen* er begynt å løpe etter reglene i foregående ledd, og *medlemmet* ved dødsfallet heller ikke oppebar midlertidig uførepensjon eller uførepensjon, skal det, dersom *medlemmet* etterlater seg ektefelle, utbetales et beløp svarende til en måneds alderspensjon regnet som om *medlemmet* med uforandret grunnlag hadde stått i tjenesten til aldersgrensen, *men ikke ut over 70 år*. Det samme gjelder mottaker av pensjon etter lov 25. juni 2010 nr. 28 om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse.

Forslag 2

I lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. gjøres følgende endring:

§ 9 tredje ledd første punktum skal lyde:

Dersom et medlem dør uten å være pensjonert, skal eventuell gjenlevende ektefelle utbetales et beløp svarende til en måneds alderspensjon beregnet som om *medlemmet* med uforandret grunnlag hadde stått i tjenesten til aldersgrensen, *men ikke ut over 70 år*.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité, med unntak av endringene i lov om Statens pensjonskasse § 26 andre ledd og lov om pensjonsordning for

apotekvirksomhet mv. § 9 tredje ledd første punktum, der Arbeiderpartiet ønsker å beholde eksisterende bestemmelser, og Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer egne forslag om å sette aldersgrensen til 70 år, samt endringene i barneloven § 73 andre ledd, som Senterpartiet går imot.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i folketrygdloven, samordningsloven og enkelte andre lover

I

I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse gjøres følgende endringer:

§ 7 oppheves.

§ 26 andre ledd skal lyde:

Dersom et medlem dør uten at alderspensjonen er begynt å løpe etter reglene i foregående ledd, og medlemmet ved dødsfallet heller ikke oppbevarer midlertidig uførepensjon eller uførepensjon, skal det, dersom medlemmet etterlater seg ektefelle, utbetales et beløp svarende til en måneds alderspensjon regnet som om medlemmet med uforandret grunnlag hadde stått i tjenesten til aldersgrensen, men ikke ut over 67 år. Det samme gjelder mottaker av pensjon etter lov 25. juni 2010 nr. 28 om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse.

Ny § 31 b skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om beregning av midlertidig uførepensjon og uførepensjon når det er innvilget uførepensjon med virkningstidspunkt før 1. januar 2015.

II

I lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. gjøres følgende endringer:

§ 9 tredje ledd første punktum skal lyde:

Dersom et medlem dør uten å være pensjonert, skal eventuell gjenlevende ektefelle utbetales et beløp svarende til en måneds alderspensjon beregnet som om medlemmet med uforandret grunnlag hadde stått i tjenesten til aldersgrensen, men ikke ut over 67 år.

Ny § 14 b skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om beregning av midlertidig uførepensjon og uførepensjon når det er innvilget uførepensjon med virkningstidspunkt før 1. januar 2015.

§ 29 nr. 2 skal lyde:

Den årlige premie fastsettes av styret i prosent av pensjonsgrunnlaget, jf. § 5. Styret kan dele inn medlemmene eller virksomhetene i ulike premiegrupper.

Fordelingen av premien mellom arbeidsgiver og arbeidstaker fastsettes av styret etter at deres arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner har hatt anledning til å uttale seg.

III

I lov 21. desember 1956 nr. 1 om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn m.fl. skal § 2 andre ledd lyde:

De lavere aldersgrenser kan være 65, 63 og 60 år.

IV

I lov 28. juni 1957 nr. 12 om pensjonstrygd for fiskere skal § 22 andre punktum lyde:

Departementet gir forskrift med nærmere bestemmelser om trygdens administrasjon.

V

I lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser gjøres følgende endringer:

§ 1 nr. 1 første ledd bokstav d andre punktum oppheves.

§ 3 nytt sjette ledd skal lyde:

For pensjonist som får folketrygdens ytelse eller personskadetrygd redusert eller stanset på grunn av opphold i institusjon eller under straffegjennomføring, eller formuen satt under forvaltning etter straffeprosessloven § 220, skal det ved samordningen legges til grunn en ureducert ytelse fra folketrygden eller personskadetrygd.

§ 19 første ledd nr. 1 andre ledd skal lyde:

Er tjenestepensjonen ikke beregnet for full pensjonsgivende tjenestetid, skal fradraget være en forholdsmessig del av nevnte beløp. Det samme gjelder når tjenestepensjonen er beregnet etter en stillingsandel som er lavere enn 100 prosent.

§ 19 tredje ledd andre punktum skal lyde:

Fradraget begrenses til et beregnet ventetillegg av det samordningsfradrag som gjøres etter bestemmelsene i første ledd nr. 1.

§ 20 andre ledd skal lyde:

Er uførepensjonen ikke beregnet for hel arbeidsuførhet, skal fradraget være en forholdsmessig del av nevnte beløp.

§ 20 tredje ledd andre punktum skal lyde:

Er ytelsen fra folketrygden ikke beregnet for hel uførhet, skal fradragbeløpet nedsettes forholdsmessig.

§ 22 nr. 1 første ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Det samme gjelder når barnepensjonen er beregnet etter en stillingsandel som er lavere enn 100 prosent.

§ 22 nr. 1 andre ledd skal lyde:

Departementet gir bestemmelser om hvordan fradraget skal beregnes hvis flere barnepensjoner skal samordnes med barnepensjon fra folketrygden.

§ 22 nr. 2 første ledd tredje punktum skal lyde:

Er pensjonen fra tjenstepensjonsordning eller fra yrkesskadetrygden tatt ut gradert eller ikke beregnet for full tjenestetid, skal fradragbeløpet avkortes forholdsmessig.

§ 22 nr. 2 første ledd nytt fjerde og femte punktum skal lyde:

Fradragsbeløpet skal også avkortes dersom tjenstepensjonen er beregnet etter en stillingsandel som er lavere enn 100 prosent. I tilfeller der pensjonen fra folketrygden til gjenlevende ektefelle er redusert for arbeidsinntekt, skal samordningsfradraget i tjenstepensjonen og personskadetrygden reduseres etter samme prosentsats (grad) som folketrygdpensjonen er redusert med, likevel slik at dersom tjenstepensjonen eller personskadetrygden også er gradert, benyttes den laveste av gradene.

§ 22 nr. 2 andre ledd andre punktum skal lyde:

Bestemmelsen i første ledd tredje og femte punktum gjelder tilsvarende.

§ 23 nr. 1 første ledd bokstav a nytt tredje ledd skal lyde:

Er alderspensjonen fra folketrygden eller tjenstepensjonen gradert, skal fradraget settes ned forholdsmessig. Hvis begge ytelsene er graderte, benyttes den laveste graden.

§ 23 nr. 2 første ledd skal lyde:

Ved anvendelsen av bestemmelsene under nr. 1 skal det ikke tas omsyn til den del av tilleggspensjonen fra folketrygden som måtte overstige en antatt tilleggspensjon fra folketrygden beregnet slik at sluttpoengtallet settes lik det poengtall som svarer til vedkommendes pensjonsgivende inntekt i pensjonsordningen.

§ 24 nr. 1 første ledd tredje og fjerde punktum skal lyde:

Basispensjonstillegg etter folketrygdloven § 19-9 tredje ledd, tillegg etter folketrygdloven § 19-14 femte ledd eller folketrygdloven § 19-15 andre ledd og § 20-19 andre ledd, og tillegg beregnet etter § 5-4 andre ledd og § 5-8 andre ledd i forskrift 22. desember 2009 nr. 1810 om alderspensjon i folketrygden samordnes som sært tillegg, jf. § 23. Samordningsfradragene divideres med det aktuelle forholdstallet som er fastsatt etter folketrygdloven § 19-7, med unntak av samordningsfradrag for tillegg et-

ter folketrygdloven § 19-14 femte ledd, folketrygdloven § 19-15 andre ledd og § 20-19 andre ledd, og tillegg beregnet etter §§ 5-4 andre ledd og 5-8 andre ledd i forskrift 22. desember 2009 nr. 1810 om alderspensjon i folketrygden.

§ 24 a nr. 4 skal lyde:

4. Tillegg til alderspensjon etter folketrygdloven § 20-18 femte ledd eller folketrygdloven § 19-15 andre ledd og § 20-19 andre ledd skal gå til fradrag i alderspensjon fra tjenstepensjonsordning.

§ 24 b andre ledd skal lyde:

Personer som er født i 1954, får 1/10 av tillegget etter § 24 a nr. 5. Andelen økes med 1/10 for hvert senere årskull, slik at personer født i 1962 får 9/10 av tillegget.

Nåværende § 24 b andre ledd blir nytt tredje ledd og skal lyde:

Frdragene etter første ledd begrenses til en tilsvarende andel av tjenstepensjonen etter levealdersjustering.

VI

I lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere skal § 1 nytt fjerde ledd lyde:

For å kunne være medlem av pensjonsordningen må arbeidstakeren samtidig være medlem i folketrygden etter folketrygdloven kapittel 2 og betale folketrygdavgift for de samme inntektene som ligger til grunn for pensjonsopptjeningen i pensjonsordningen. Styret kan i særlige tilfeller vedta unntak for en eller flere personer og fastsette vilkår for blant annet innskuddsbetaling etter særskilt fastsatt sats.

Ny § 18 a skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om beregning av midlertidig uførepensjon og uførepensjon når det er innvilget uførepensjon med virkningstidspunkt før 1. januar 2015.

VII

I lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre skal § 73 andre ledd lyde:

Indeksreguleringa gjeld også for beløpet som er fastsett etter forskotteringsloven § 5 første stykket, med mindre Stortinget gjer vedtak om noko anna.

VIII

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 4-9 fjerde punktum skal lyde:

Ventetiden kan tidligst starte fra det tidspunktet medlemmet er innvilget dagpenger under arbeidsløshet.

§ 4-16 første ledd skal lyde:

En løpende stønadsperiode som er avbrutt i inntil 52 uker, gjenopptas uten ny prøving av kravet til minsteinntekt etter § 4-4, uten ny ventetid etter § 4-9 og uten at dagpengegrunnlaget etter § 4-11 fastsettes på nytt. Et medlem som har hatt avbrudd i stønadsperioden på grunn av arbeid i 12 uker eller mer, kan likevel kreve at dagpengegrunnlaget fastsettes på nytt. *Dagpengene gjenopptas tidligst fra det tidspunktet da kravet om å få saken gjenopptatt ble satt fram.* Antall uker før avbruddet etter bestemmelsene i denne paragraf regnes med i antall stønadsuker etter § 4-15.

§ 8-24 fjerde, femte og nytt sjette ledd skal lyde:

Egenmelding kan nyttes for opptil tre kalenderdager om gangen. *Innenfor arbeidsgiverperioden kan arbeidsgiveren likevel gi rett til å bruke egenmelding utover tre kalenderdager. Arbeidsgiveren har plikt til å drøfte med de tillitsvalgte om det skal gis utvidet rett til å bruke egenmelding.*

Fravær fra en arbeidsøkt som strekker seg over et døgnskille, skal regnes som en egenmeldingsdag. Ved nytt sykefravær innen 16 kalenderdager regnes tidligere fraværsdager uten legeerklæring med.

Varer arbeidsuførheten utover *de kalenderdagene* egenmelding er nyttet, *se fjerde ledd første og andre punktum*, kan arbeidsgiveren kreve legeerklæring. Der som arbeidstakeren ikke legger fram legeerklæring, faller retten til sykepenger bort for egenmeldingsperioden. Dette gjelder likevel ikke hvis arbeidstakeren har vært forhindret fra å søke lege og det er godtgjort at han eller hun har vært arbeidsufør fra et tidligere tidspunkt.

§ 13-11 andre ledd skal lyde:

Medlemmer som er pålagt å utføre arbeidsoppgaver etter lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen §§ 20 eller 20 a, er yrkesskadedekket under slikt arbeid.

§ 18-2 første ledd bokstav b skal lyde:

b) at den avdøde faren eller moren mottok pensjon eller uføretrygd fra folketrygden de siste tre årene fram til dødsfallet.

§ 18-5 syvende ledd andre punktum skal lyde:

En tilsvarende beregnings- og fordelingsregel gjelder når et barnekull blir delt ved at foreldreansvaret etter barneloven § 38 ikke omfatter alle barna i kullet.

§ 22-13 overskriften skal lyde:

Frister for framsetting av krav, virkningstidspunkt og etterbetaling

§ 22-13 fjerde ledd bokstav d oppheves.

§ 22-13 femte ledd skal lyde:

Dagpenger under arbeidsløshet etter kapittel 4 og arbeidsavklaringspenger etter kapittel 11 gis tidligst fra det tidspunktet da kravet ble satt fram. Bestemmelsen i syvende ledd gjelder ikke for dagpenger under arbeidsløshet.

§ 22-13 nåværende femte og sjette ledd blir sjette og syvende ledd.

IX

I lov 15. januar 1999 nr. 1 om pensjonsordning for ledsagere i utenriktjenesten skal § 1 lyde:

§ 1 *Virkekrets*

Denne lov gjelder ektefeller som ledsager *utsendte utenriktjenestemenn*. Loven gjelder også samboere som ledsager *utsendte utenriktjenestemenn*, når paret lever sammen og har, eller har hatt, felles barn eller tidligere har vært gift med *hverandre*.

X

I lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. skal § 14-9 sjette ledd lyde:

Midlertidige arbeidsavtaler opphører ved det avtalte tidsrommets utløp, eller når det bestemte arbeidet er avsluttet, med mindre noe annet er skriftlig avtalt eller fastsatt i tariffavtale. *I avtaleperioden gjelder lovens regler om opphør av arbeidsforhold.*

XI

I lov 12. februar 2010 nr. 4 om pensjonsordning for oppdragstaker i statlig beredskaps- eller familiehjem skal § 1 andre ledd lyde:

Loven *gjelder for oppdragstaker som mottar godtgjørelse som utgjør 20 prosent eller mer av godtgjørelse for et heltidsoppdrag.*

XII

I lov 19. februar 2010 nr. 5 om statstilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor gjøres følgende endringer:

Kapittel 4 oppheves.

§ 17 tredje ledd andre punktum skal lyde:

Etaten skal også utbetale eventuelle avtalte tillegg til avtalefestet pensjon, forutsatt at et tillegg til pensjon etter kapittel 2 gis med samme proSENTSATS til alle *pensjonister*.

§ 18 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd.

§ 19 andre ledd oppheves.

§ 20 første ledd skal lyde:

Arbeidsgivere som er omfattet av en avtale som nevnt i § 1, skal innbetale premie til dekning av den del av utgiftene til avtalefestet pensjon etter *kapittel 2* som ikke dekkes av statens tilskott etter § 23.

§ 20 andre ledd oppheves.

§ 22 oppheves.

§ 23 første ledd skal lyde:

Statens tilskott til pensjon etter reglene i kapittel 2 skal utgjøre *1/3* av *pensjonen*.

§ 26 andre ledd oppheves.

§ 27 andre ledd skal lyde:

Ved tilbakekreving etter første ledd kan for mye utbetalt dekkes gjennom trekk i løpende avtalefestet pensjon og i løpende alderspensjon fra folketrygden.

§ 29 tredje ledd oppheves.

§ 30 bokstav d og e oppheves.

XIII

I lov 16. desember 2011 nr. 60 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer skal § 3-5 andre ledd lyde:

For stortingsrepresentant som har fratrudd vervet før lovens ikrafttredelse, benyttes det pensjonsgrunnlaget som følger av reglene i tidligere lov 12. juni 1981 nr. 61 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter.

XIV

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning skal § 3-6 andre ledd lyde:

Taushetsplikten etter § 3-1 er ikke til hinder for at pensjonsinnretning som har offentlig tjenstepensjon eller tjenstepensjon etter foretakspensjonsloven, innskuddspensjonsloven eller tjenstepensjonsloven, gis tilgang til opplysninger om pensjongivende inntekt for personer som mottar uførepensjon *eller avtalefestet pensjon* fra innretningen.

XV

Loven trer i kraft fra den tiden Kongen bestemmer. De enkelte bestemmelsene kan settes i kraft til ulik tid.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 14. mai 2019

Erlend Wiborg

leder

Heidi Nordby Lunde

ordfører

